

Sygn. akt *I ACa 1156/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Krzysztof Józefowicz

Sędziowie: Ryszard Marchwicki /spr./

Piotr Górecki

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Kaczmarek

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. T., Z. T.**

przeciwko **S. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 13 lipca 2018 r. sygn. akt XVIII C 1124/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten tylko sposób, że zasądzoną tam kwotę 73.178,23 zł, obniża do kwoty 66.177,67 zł (sześćdziesiąt sześć tysięcy sto siedemdziesiąt siedem zł sześćdziesiąt siedem groszy);

II. w pozostałym zakresie apelację oddala;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powodów 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Ryszard Marchwicki Krzysztof Józefowicz Piotr Górecki

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 listopada 2014 r. (k. 1-13), powodowie Z. T. i B. T. wnieśli o zasądzenie od pozwanego S. K., solidarnie na swoją rzecz kwoty 39.754,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 17 grudnia 2014 r. (k. 56-58) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według

norm przepisanych, podniósł zarzut braku legitymacji procesowej B. T., a także wniósł o wezwanie w trybie art. 84 k.c. do wzięcia udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego spółkę (...) Sp. z o.o.

W piśmie procesowym z dnia 25 lutego 2016 r. (k. 166-169) strona powodowa rozszerzyła powództwo w ten sposób, że wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwoty 77.178,23 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Na dochodzoną kwotę składają się: kwoty wydatkowane przez powodów na rzecz pozwanego z tytułu zlecenia mu doboru urządzenia oraz zakupu od niego pompy ciepła (39.754,26 zł), z tytułu poniesienia kosztów instalacji tego urządzenia (9.774,00 zł), podłączenia dolnego źródła (10.169,41 zł), elementów instalacyjnych kotłowni (6.480,00 zł), glikolu (3.720,60 zł), kosztów rozdzielaczy wraz z rotametrami do wymiennika gruntowego (3.279,96 zł). Powód wniósł także o odszkodowanie obejmujące część kosztów ponadnormatywnego zużycia energii elektrycznej przez powodów w związku z niewłaściwym działaniem pompy ciepła w wysokości 4.000,00 zł

W piśmie procesowym z dnia 26 września 2016 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 13 lipca 2018 r Sąd Okręgowy w Poznaniu:

1. zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 73.178,23 zł (słownie siedemdziesiąt trzy tysiące sto siedemdziesiąt osiem złotych ²³/100 grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwot:
 - 39.754,26 zł od dnia 21 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;
 - 33.423,97 zł od dnia 26 września 2016 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 7.405,00 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania;
4. nakazuje ściągnąć od powodów na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 200,00 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa;
5. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 1.672,00 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski Sądu I Instancji.

Pozwany prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie naprawy i konserwacji metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń, wykonywania instalacji cieplnych, pod firmą (...) S. K..

Powodowie są współwłaścicielami nieruchomości położonej w J., przy ul. (...). (...).

Decyzją Starosty (...) nr (...) z dnia 14 lipca 2011 r. powodowie Z. i B. T. uzyskali pozwolenie na budowę domu jednorodzinnego dwulokalowego.

Powodowie zamierzali wykorzystać do celów grzewczych instalację pompy ciepła - technologii polegającej na wykorzystaniu niskotemperaturowego ciepła Ziemi przy użyciu sprężarkowej pompy ciepła (urządzenia grzewczego, które dzięki dostarczonej energii napędowej umożliwia przejście rozproszonej w środowisku energii cieplnej na wyższy poziom termodynamiczny). W zastosowanych systemach zamkniętych pionowych transport energii cieplnej miał odbywać się za pośrednictwem kolektora – U-kształtnych wymienników gruntowych zabudowanych w otworach wiertniczych, zbudowanych z rur/węży polietylenowych wypełnionych medium transportującym energię, tj. 30% wodnym roztworem glikolu propylenowego. Krążenie cieczy odbywać się miało w obiegu zamkniętym.

Początkowo za budowę domu, wykonanie projektu geologicznego odwiertów i instalację centralnego ogrzewania odpowiadała firma (...), z którą umowę zawarli oboje powodowie. Podmiot ten nie wywiązał się jednak ze swoich obowiązków i porzucił plac budowy, co skłoniło inwestorów do poszukiwania innego wykonawcy. Pozwany, który początkowo zajmował się w domu powodów jedynie systemem rekuperacji, oświadczył, iż posiada wiedzę w zakresie technologii ogrzewania przy użyciu pomp ciepła i byłby skłonny wykonać taką instalację.

Dnia 6 marca 2012 r. pozwany przygotował dla powodów ofertę sprzedaży i podłączenia pompy ciepła (...) wyposażonej w moduł hydrauliczny ze zbiornikiem i pompą, tłumikiem drgań, zaworem regulacji wody oraz obudową redukującą głośność (39.754,26 zł), zasobnika ciepłej wody 500 l (...) /S/MAXI wraz z grzałką (8.294,40 zł) i rozdzielacza wraz z rotametrami do wymiennika gruntowego (3.279,96 zł). Do ceny doliczono również koszty montażu wentylacji oraz pompy ciepła wraz z dostawą urządzeń i ich uruchomieniem (9.774,00 zł) oraz podłączeniem dolnego źródła ciepła (10.169,47 zł). Z uwzględnieniem pozostałych części niezbędnych do wykonania instalacji, w tym elementów instalacyjnych kotłowni (6.480,00 zł) i glikolu (3.720,60 zł) oferta opiewała na kwotę 108.392,47 zł brutto.

Zaproponowane powodom urządzenie (...), odmienne od sugerowanego wcześniej przez firmę (...) urządzenia V. V., w katalogu producenta zostało określone jako agregat wody lodowej chłodzony wodą z funkcją pompy ciepła i nie było klasyfikowane jako typowo przemysłowe, gdyż te są przez producenta (...) p.A. zgromadzone w odrębnej linii. Jakkolwiek urządzenie to jest przystosowane do zastosowań geotermalnych i może współpracować z tzw. wymiennikiem gruntowym, to jednak nie posiadało ono pełnej funkcjonalności klasycznej pompy ciepła (nie można było sterownika urządzenia zaprogramować w ten sposób, aby cyklicznie wprowadzał urządzenie w tryb przygotowania ciepłej wody użytkowej).

Do urządzenia o wyżej opisanych parametrach pozwany w okresie późniejszym (to jest latem 2013 r.) zakupił i zamontował również regulator (...) -PC+ firmy (...), którego zadaniem było sterowanie pompą ciepła, obwodem CO i przygotowaniem c.w.u. (tygodniowy program grzania c.w.u., określenie priorytetu pracy z c.w.u., dezynfekcja instalacji załączana ręcznie lub automatycznie), a także dźwiękowa sygnalizacja stanów alarmowych

Pozwany zawarł z powodem Z. T. pisemną umowę jedynie w zakresie systemu wentylacji, zaś prace nad zainstalowaniem pompy ciepła objęte były jedynie ustnym porozumieniem z powodem B. T., zawartym na podstawie oferty cenowej zaakceptowanej przez oboje powodów.

Dnia 13 marca 2012 r. pozwany wystawił powodowi Z. T. fakturę VAT zaliczkową (...) 2/3/2012 na kwotę 108.392,47 zł. Z tytułu zrealizowanej inwestycji, to jest usługi budowlano-montażowej układu wentylacji, pompy ciepła wraz z dostawą materiałów i urządzeń oraz usługi podłączenia dolnego źródła ciepła w domu jednorodzinnym w J., ul. (...), dz. nr 265/2, gmina P.. Na podstawie odbioru częściowego pozwany wystawił powodowi Z. T. w dniu 2 października 2012 r. fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 48.048,66 zł brutto. Na podstawie kolejnego odbioru częściowego wystawiona została w dniu 2 października 2012 r. faktura VAT nr (...) opiewająca na kwotę 36.877,50 zł brutto. Z kolei na podstawie odbioru końcowego, pozwany wystawił w dniu 15 listopada 2012 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 30.444,34 zł, którą to fakturą rozliczono również wpłacone przez powodów zaliczki.

Dla prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła ziemi dla budynku mieszkalnego wykonano we wrześniu 2012 r. dokumentację geologiczną, która miała jednakże charakter powykonawczy. Geolog M. O. przebadła obszar o powierzchni 0,0855 ha, na którym wykonano 4 otwory o głębokości 55 m i łącznym metrażu 220 m. Zanotowana na dnie otworu wiertniczego temperatura wynosiła 9,8°C, zaś moc grzewcza instalacji została określona na 6,6 kW. Na obszarze inwestycji geolog stwierdził występowanie gruntowego poziomu wodonośnego, wykształconego w postaci piasków różnoziarnistych o miąższości 18m i swobodnym lustrze wody zalegającym na głębokości 1,5 m p.p.t. Jak wskazał geolog, do przygotowanych otworów zapuszczono U-kształtne, zgrzane u podstawy gruntowe wymienniki ciepła, wykonane z polietylenowego węża ciśnieniowego PE o średnicy 40 mm i sondy wypełnione płynem roboczym. Dla potwierdzenia szczelności systemu, każdy wymiennik gruntowy poddano testowi ciśnieniowemu przed wprowadzeniem do otworu wiertniczego przy ciśnieniu roboczym 0,25 MPa, próby zakończyły się wynikiem pozytywnym.

Pismem z dnia 16 marca 2013 r. pozwany poinformował powodów, iż do zakończenia prac nad instalacją niezbędną jest jeszcze wymiana termometrów na obiegu dolnego źródła, wykonanie izolacji termicznej obiegu dolnego źródła w kotłowni i w studni zbiorczej kolektorów dolnego źródła, instalacji elektrycznej przy pompie oraz w zasobniku ciepłej wody (zainstalowanie grzałki antybakteryjnej), uruchomienie zasobnika c.w.u., uruchomienie instalacji, przekazanie prac wraz z kompletem dokumentów. W ocenie pozwanego opóźnienie w wykonaniu prac wynika z konieczności zamówienia i zainstalowania dodatkowego modułu sterowania, o czym pozwany nie został wcześniej poinformowany przez producenta urządzenia. Brak tego modułu uniemożliwił wysterowanie regulacji c.w.u. i wygrzewu antybakteryjnego. Ostatecznie urządzenie rozpoczęło swoją pracę wiosną 2013 r., jednakże emitowało hałas i wymuszało ręczne sterowanie.

Wraz z nadejściem kolejnego sezonu grzewczego 2013/2014 powodowie zorientowali się, że pompa ciepła nie spełnia funkcji grzewczej. Pismem z dnia 15 października 2013 r. powodowie zgłosili pozwanemu reklamację. Podnieśli, że bezskutecznie monitorowali wyciek glikolu do gruntu z jednego z kolektorów systemu rotametrów dolnego źródła ciepła w studni przed budynkiem, co uniemożliwiało uruchomienie ogrzewania. Ponadto wykonywanie napraw w sezonie grzewczym wymusiło na powodach korzystanie z innych źródeł ciepła, co wygenerowało dodatkowe koszty. Powodowie podnosili również braki w dokumentacji, nierozliczenie prac i kosztów zastosowanych materiałów, wobec czego wystawili pozwanemu fakturę VAT na kwotę 1.700,00 zł + VAT, która wynikała z konieczności zwrócenie się o pomoc do innych serwisantów. Ostatecznie zagrozili powierzeniem wykonania napraw firmie zewnętrznej.

Dnia 29 października 2013 r. pozwany wykonał przegląd/naprawę instalacji w budynku powodów polegającą na montażu kolektora dolnego źródła po naprawie, uzupełnieniu układu glikolem i jego odpowietrzeniu, kontroli pracy pompy po roku jej użytkowania, czyszczeniu filtrów, kontroli pracy centrali wentylacyjnej. Pozwany zamontował izolację kolektorów dolnego źródła. Wskazał, że urządzenie funkcjonuje prawidłowo, jednakże filtry w centrali wentylacyjnej wymagają naprawy.

Na zlecenie powoda B. T., firma (...)S. wykonała w dniu 17 grudnia 2013 r. obsługę serwisową pompy ciepła (...). Kontrola szczelności instalacji zakończyła się wynikiem pozytywnym, instalacja pobierała prąd rozruchowy o natężeniu 77 A. Ponadto serwisant wykonał połączenie elektryczne szafy zasilająco-sterującej pompy ciepła zgodnie z fabrycznym schematem elektrycznym, a także stwierdził odłączenie i zablokowanie czujników przepływu dolnego i górnego źródła ciepła oraz ominięcie sterownika pompy przez sterownik nadrzędny, który nie realizował funkcji zabezpieczenia pompy ciepła. Serwisant zanotował, iż w toku instalacji urządzenia pominięto funkcje użytkowe oraz zabezpieczające sterownika pompy ciepła (sterownik sygnalizował pracę sprężarki, która w rzeczywistości nie pracowała), w instalacji dolnego i górnego źródła ciepła wystąpił problem przepływu czynników pośredniczących, sterownik pompy ciepła nie posiadał funkcji dynamicznej zmiany temperatury w zależności od obciążenia zewnętrznego. Wybrana pompa ciepła pracowała również w wersji jednofazowej.

Ostatecznie serwisant odłączył sterownik F. i przywrócił ustawienia fabryczne pompy ciepła. Urządzenie nadal pracowało głośno i zużywało dużo energii.

W okresie od października 2012 r. do kwietnia 2014 r. rachunki powodów za energię elektryczną wahały się, w sezonie grzewczym 2012/2013 wynosiły od 1.588,09 zł do 3.308,87 zł, zaś w sezonie grzewczym 2013/2014 wahały się od 1.076,91 zł do 2.970,65 zł.

Pismem z dnia 27 stycznia 2014 r. powodowie złożyli pozwanemu kolejną reklamację, w której podnosili problem dalszego wycieku glikolu z układu, odłączenie czujników przepływu na skraplaczu i parowniku, co uniemożliwia działanie sygnalizacji alarmowej pracy urządzenia. Dodatkowo zasygnalizowali, że w trakcie przeprowadzania prac serwisowych stwierdzono ingerencję w okablowanie fabryczne urządzenia, nieprawidłowe podłączenie czujników temperatur urządzenia z zewnętrznym sterownikiem (...), brak sitka w filtrze sitkowym dolnego źródła (co doprowadziło do przedostania się zanieczyszczeń do wymiennika płytowego skraplacza). Mimo podejmowanych działań pompa nie funkcjonowała poprawnie. Powodowie zarzucili również pozwanemu zainstalowanie pompy ciepła w układzie jednofazowym, zamiast trójfazowego, bez konsultacji z inwestorami i projektantami oraz nieefektywną

pracę polegającą na montowaniu pompy ciepła przez ponad trzy miesiące co wymusiło na powodach poniesienie znacznych kosztów na ogrzewanie.

Wobec powyższego powodowie wnieśli o uszczelnienie obiegu i uzupełnienie koncentratem glikolu do wymaganej wartości $-15\text{ }^{\circ}\text{C}$, przeczyszczenie, konserwację i regulację rotametrów H. (...) za pomocą dedykowanej aparatury H. i uzyskanie właściwego parametru przepływu ilości cieczy chłodniczej względem ciśnienia na poszczególnych obiegach i optymalnej temperatury na zasilaniu każdego z kolektorów pionowych dolnego źródła, przeczyszczenia wymiennika skraplacza lub jego wymiany, zainstalowanie sitka w obudowie filtra na obiegu dolnego źródła, wymiany sprężarki na trójfazową, wymiany złączek z czarnej stali i zabezpieczenia ich przeciwkorozyjnie. Powodowie oczekiwali takiej naprawy pompy ciepła, które umożliwi dynamiczne sterowanie, uzyskiwanie maksymalnych parametrów cieplnych względem pobieranej energii, tak by w swojej pracy pompa nie odbiegała od innych urządzeń tej klasy,

W piśmie z dnia 14 lutego 2014 r. pozwany odniósł się do zarzutów powodów wskazując, że są one bezpodstawne i nieuprawnione. Podkreślił, że jego odpowiedzialność ogranicza się jedynie do urządzeń przez niego zamontowanych, nie zaś do prac wykonanych przez osoby trzecie (instalacje wewnętrzne i zewnętrzne). Odmówił prac konserwacyjnych przy rotametrach H. (...), albowiem nie wchodzi one w skład prac wykonanych przez pozwanego. Ich regulacja miała miejsce tuż po podłączeniu urządzenia na podstawie doborów projektowych w zakresie rozdziału i długości poszczególnych sond dolnego źródła przekazanych przez powodów, albowiem ci nie dysponowali dokumentacją instalacji dolnego źródła, a zatem to na powodach spoczywa odpowiedzialność za nieprawidłowe funkcjonowanie urządzenia. W zakresie twierdzeń o przepięciu czujników urządzenia pozwany nadmienił, iż w czasie przeglądu w dniu 29 października 2013 r. funkcjonowały one prawidłowo, zaś powodowie nie składali żadnych zastrzeżeń do protokołu. Roszczenie o wymianę sprężarki uznał za nieuzasadnione i spóźnione, a nadto poinformował, iż wybór tego urządzenia leżał w gestii głównego dystrybutora na Polskę i nie stanowi wady urządzenia. Jakkolwiek żądanie wymiany wszystkich złączek i kształtek również zostało uznane za nieuprawnione, to jednak pozwany zobowiązał się do weryfikacji stanu powłoki antykorozyjnej na realizowanych przez siebie elementach. Strona pozwana odmówiła również zapłaty jakichkolwiek kwot na rzecz powodów, albowiem nie zlecała podmiotom trzecim wykonania jakichkolwiek usług na nieruchomości należącej do powodów.

W piśmie z dnia 27 lutego 2014 r. powodowie ponownie wezwali pozwanego do naprawy i usunięcia wad oraz usterek przedmiotowego systemu grzewczego poprzez wymianę sprężarki pompy ciepła na trójfazową, usunięcie wady pompy ciepła polegającej na wycieku glikolu z układu dolnego źródła i uzupełnienie koncentratu glikolu do wymaganego poziomu, regulację rotametrów w celu uzyskania właściwych parametrów przepływu ilości cieczy chłodzącej, regulacji i ustawienia optymalnych parametrów działania urządzenia, zainstalowania sitka w filtrze dolnego źródła po uprzednim przeczyszczeniu parownika, rzetelnej konserwacji antykorozyjnej kształtek ze stali czarnej w studni rozdzielczej oraz w kotłowni, a także innych niezbędnych napraw w celu właściwego działania urządzeń, przesłania instrukcji obsługi, konserwacji i innych dokumentów zainstalowanego systemu wymaganych przez przepisy prawa w języku polskim, podania numeru oraz danych organu, który wydał pozwanemu uprawnienia do wykonania prac polegających na sprzedaży i montażu systemu grzewczego na przedmiotowej nieruchomości, a także podanie numeru polisy ubezpieczeniowej OC z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. W ocenie powodów, pozwany, który nabył system grzewczy we własnym imieniu, a następnie sprzedał go stronie powodowej i zobowiązał się do prawidłowego montażu i uruchomienia systemu, ponosi odpowiedzialność za wady produktu

W piśmie z dnia 19 marca 2014 r. pozwany, po uprzednim sprawdzeniu zainstalowanego urządzenia podtrzymał swoje stanowisko, iż roszczenia powodów są bezpodstawne i nieuprawnione albowiem wybrany model został zamontowany poprawnie i jest przeznaczony do użytkowania w budynkach mieszkalnych, odnotowano ingerencję osób trzecich w układ elektroniczny i rozregulowanie układu, co uniemożliwia efektywną pracę i zwiększa koszty funkcjonowania całego urządzenia, dokonano zmian w sterowniku głównym pompy ciepła, zmieniono nastawy w zaworach regulacyjnych w studni dolnego źródła, nie stwierdzono żadnych przecieków na elementach skręcanych i montowanych przez pozwanego. Zastosowana sprężarka jednofazowa jest zdaniem pozwanego kompatybilna z

urządzeniem, a jej dobór nie świadczy o wadliwości instalacji. Za zasadne uznane zostało jedynie ponowne wykonanie powłok antykorozyjnych.

Strona powodowa w przedsądowym wezwaniu do zapłaty wezwała pozwanego do zapłaty na swoją rzecz kwoty 45.754,26 zł, na którą to kwotę składa się cena uiszczona za urządzenie (...) (39.754,26 zł) oraz cena energii elektrycznej zużytej przez powodów do zasilania urządzenia (...) ponad normę energii elektrycznej niezbędnej do zasilania pompy ciepła w celu ogrzewania domu jednorodzinnego i wody użytkowej, przy określonych parametrach domu i zadanej temperaturze gruntowego źródła ciepła za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 20 czerwca 2014 r. (5.000,00 zł).

W odpowiedzi pozwany po raz kolejny zaprzeczył by ponosił odpowiedzialność za ewentualną niesprawność systemu grzewczego. Wbrew twierdzeniom powodów, wybrana instalacja umożliwia zarówno ogrzewanie domu jednorodzinnego, jak też podgrzewanie wody.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał powództwo w części za uzasadnione.

W pierwszej kolejności sąd uznał, że również powód B. T. był legitymowany czynnie do wytoczenia powództwa.

Dalej sąd stwierdził, że strony łączyła umowa o dzieło i wskazał, że dzieło ma być rezultatem zamierzonym przez strony. Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie.

W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną było to, że strony łączyła zawarta w formie ustnej umowa na zakup i montaż pompy ciepła w taki sposób, bo podłączyć ją do dolnego źródła ciepła z jednej strony oraz do ogrzewania podłogowego z drugiej).

W przedstawionym stanie faktycznym bezsprzecznie pozwany nie zaoferował powodom klasycznej pompy ciepła, a jedynie urządzenie zwane agregatem wody lodowej, które ma funkcję pompy ciepła.

Dalej sąd wskazał, że pozwany jako podmiot profesjonalny, zanim związał się stosunkiem umownym z powodami, winien ocenić swoje umiejętności, wiedzę, kompetencje i zdolności techniczne, tak aby ustalić, czy podjął określone zadanie inwestycyjne. Pozwany jednakże przystąpił do montażu gruntowej pompy ciepła, na którym to typie się nie znał. Po wtóre, nie sposób uznać w ocenie sądu za okoliczność łagodzącą nieprzekazanie stronie pozwanej dokumentacji dotyczącej odwiertów. Jeżeli bowiem miał on wątpliwości co do prawdziwości danych przekazanych przez powodów, to powinien albo zażądać sporządzenia odpowiedniej dokumentacji albo też odmówić wykonania dzieła. Jest rzeczą oczywistą, iż w tak złożonym układzie technicznym jak centralne ogrzewanie z wykorzystaniem pompy ciepła jego poprawne funkcjonowanie jest uzależnione nie tylko od doboru pompy i jej montażu, ale także od poprawności wykonania odwiertów, doboru ich głębokości, rodzaju gruntu czy też z drugiej strony wykonanego zgodnie ze sztuką budowlaną systemu ogrzewania podłogowego. O ile pozwany nie odpowiadał za te elementy, to jednak jego zadaniem zdaniem sądu było takie ich połączenie za pomocą pompy ciepła, by zapewnić powodom centralne ogrzewanie i c.w.u. Jeśli więc miał wątpliwości co do możliwości prawidłowego wykonania dzieła nie stało na przeszkodzie by umowy nie zawierać. Skoro jednak umowę zawarł, uczynił to na własne ryzyko skoro nie znał wszelkich niezbędnych parametrów niezbędnych dla prawidłowego wykonania prac.

Wybrane przez niego urządzenie w zgodnej opinii biegłych nie nadawało się do tego celu, mimo iż posiadało funkcję pompy ciepła. Produkcja ciepła była jedynie produktem ubocznym pracy agregatu wody lodowej i to wytwarzanym w ilości, która nie zapewniała ogrzewania domu i wody do odpowiedniej temperatury. Wątpliwe było również podłączenie pompy pod jedną fazę, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że jest to urządzenie wymagające prądu o znacznym natężeniu. Częste załączanie się pompy destabilizowało instalację elektryczną.

W konkluzji sąd stwierdził, że pozwany nie wykonał dzieła o żądanych parametrach, które spełniałoby postawione przed nim cele. W związku z demontażem pompy ciepła przez powodów, a także mając na uwadze długotrwały proces inwestycyjny, Sąd uznał, iż najpełniej roszczenie strony powodową będzie spełnione poprzez zapłatę odszkodowania.

Już tylko przytoczone wyżej argumenty, niezależnie od tego, czy pompa zamontowana przez pozwanego emitowała ponadnormatywny hałas, sprawiły, że powództwo było zasadne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd w pkt 1 wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 73.178,23 zł, na którą składają się: kwoty wydatkowane przez powodów na rzecz pozwanego z tytułu zlecenia mu doboru urządzenia oraz zakupu od niego pompy ciepła (39.754,26 zł) oraz z tytułu poniesienia kosztów instalacji tego urządzenia (9.774,00 zł), podłączenia dolnego źródła (10.169,41 zł), elementów instalacyjnych kotłowni (6.480,00 zł), glikolu (3.720,60 zł), kosztów rozdzielaczy wraz z rotametrami do wymiennika gruntowego (3.279,96 zł). Bez wątplenia wszelkie opisane wyżej należności zostały przez powodów zapłacone na rzecz pozwanego w związku z nienależytym wykonaniem przez niego zobowiązania.

Za niewykazane sąd I instancji uznał jedynie roszczenie powodów o zwrot kosztów ponadnormatywnego zużycia energii elektrycznej.

W zakresie żądania odsetkowego Sąd przyjął, że datą początkową naliczania odsetek od kwoty 39.754,26 zł jest dzień 21 listopada 2014 r., a więc dzień wniesienia pozwu, albowiem kwota ta była dochodzona od początku niniejszego procesu. Odnośnie natomiast kwoty 33.423,97 zł, która wynikała z rozszerzenia powództwa pismem z dnia 25 maja 2016 r., nadanym w placówce operatora pocztowego w dniu 30 maja 2016 r., za datę początkową naliczania odsetek Sąd przyjął dzień 26 września 2016 r., a więc dzień, w którym powód wniósł o oddalenie powództwa w całości, w tym także w rozszerzonym zakresie. Jest to bowiem pierwsza data pewna co do tego, iż pozwany otrzymał rozszerzone powództwo.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo, o czym orzekł w pkt 2 wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt 3 – 5 wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265 t.j.) i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 7.405,00 zł, na którą składają się kwota 1.988,00 zł tytułem opłaty od pozwu, kwota 5.400,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwota 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Jednocześnie Sąd nakazał ściągnąć od powodów na rzecz Skarbu Państwa kwotę 200zł tytułem nieopłaconego powództwa w oddalonej części zaś od pozwanego kwotę 1.672zł tytułem nieopłaconego powództwa w części uwzględnionej.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany który zaskarżył wyrok w punktach 1 i 2-5 zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.

a) art. 471 k.c. w z w. z art. 637 k.c. w zw. z art. 65 ust. 2 k.c. w z w. z art. 734 k.c. w zw. z art. 750 k.c. poprzez błędne przyjęcie iż pomiędzy stronami została zawarta umowa o dzieło w sytuacji gdy przedmiot umowy nie został w żadne sposób skonkretyzowany, pozwany miał wyłącznie za zadanie nabycie określonej przez stron pompy ciepła oraz jej montaż

b) art. 362 k.c. poprzez nieuwzględnienie w/w przepisu i nie zmniejszenie zasądzonego odszkodowania w sytuacji gdy w ustalonym stanie faktycznym i zgodnie z treścią opinii biegłego sądowego F. Ś.:

i) Wydajność cieplna (czyli ilość ciepła jaką uzyskać z odwiertów stale) wynosi 6600 W, i zainstalowana pompa ciepła (...) mogła być użytkowana przez pobieranie z odwiertów, takiej ilości ciepła (6,6 kW) przy prawidłowym ustawieniu nastaw automatyki (ograniczeniu ilości ciepła pobieranego z odwiertów), ponieważ przy wyższym obciążeniu cieplnym odwiertów prowadziłyby to do zamarzania czynnika w odwiertach

ii) Powód nie wykonał bilansu zapotrzebowania ciepła do ogrzania budynku w którym zlecił zainstalować pompę ciepła, a to jest kryterium doboru mocy grzewczej urządzenia,

(...) Pompa ciepła nie spełnia swojej funkcji w związku z małą mocą cieplną dolnego źródła ciepła, oraz sterownika w jaki jest fabrycznie wyposażone,

iv) Uzyskiwanie wydajności cieplnej z odwiertu na wpływ na parametry uzyskiwane przy działaniu urządzenia (...), wraz ze sterownikiem (...)-PC+., zbyt mała wydajność cieplna odwiertów może doprowadzić do zamrożenia odwiertu, co mamy w tym przypadku. W tym przypadku moc cieplna odwiertu 6,6 kW, a moc ciepła (...), 3 kW, i następowało zamrożenie gruntu czyli nie osiągała mocy cieplnej znamionowej. Długość odwiertów powinna wynieść 310 m, czyli powinno być wykonane 5 odwiertów o długości 55 m a nie 4;

v) Odwierty wykonane w J. były zbyt małej długości 180 m, a nie 310 m i to miało wpływ na nieprawidłowe działanie urządzenia. Brak jest protokołu przyjęcia wykonanych odwiertów od wykonawcy przez zleceniodawcę

vi) Zgodnie z karą (...) jest to wytwornica wody lodowej mogącej pracować w układzie pompy ciepła (zainstalowane są odpowiednie zawory) ale ze względu na głośność, wynoszącą zgodnie ze stroną 13 punkt 3.1.3. 59,5 dB co jest znacznie wyżej niż głośność pracującego agregatu w lodowce czy lodówko-zamrażarce, której wynosi 40dB nie powinna pracować w pomieszczeniach mieszkalnych

vii) Jak wynika z zeznań świadka pozwany informował powodów, iż istnieje możliwość zamrażania dolnego źródła w przypadku doboru nieprawidłowego urządzenia w związku z podaniem nieprawidłowych danych - ponadto pozwany proponował powodom inne rozwiązanie w oparciu o pompę ciepła typu powietrze - powietrze na co nie zgodzili się powodowie i nalegali na pompę ciepła gruntową.

viii) Biegły wywodzi także dodatkową tezę i wskazuje inne urządzenie które należałoby zamontować tj. (...) gdzie mamy do czynienia ze sprężarką zasilaną napięciem trójfazowym i prąd znamionowy wyniósłby 5,7 A w każdej fazie, a rozruchowy 45A lecz moc grzewcza byłaby większa o 5 kW, ale wydajność odwiertu to 6,6 kW, co również nie zapewni ogrzewania budynku

ix) Jak wynika z treści biegłego sądowego A. P. izolacja w domu powodów nie była pełna co także wpływa na pracę pompy ciepła

x) przyjęta przez powodów szkoda nie została udowodniona (została zawyżona) - powodowie twierdzą, iż nie działa tylko urządzenie (...) w sytuacji gdy Sąd I instancji wliczył w wartość szkody koszty połączenia

dolnego źródła - 10.169,41 zł, elementy instalacji kotłowni - 6480,00 zł, glikol 3.720,60 zł, koszt rozdzielaczy wraz z rotometrami instalacji kotłowni 6.480,00 zł w sytuacji gdy w/w elementy i prace przyjmując teoretycznie założenia powodów można wykorzystać przy ewentualnym montażu nowego urządzenia,

błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na uznaniu przez Sąd I instancji wbrew wyraźnym w tym zakresie dowodom zgromadzonym w postępowaniu, iż pozwany w sposób nienależyty dokonał doboru i montażu urządzenia (...) zamontowane urządzenie (...) nie jest pompą ciepła w sytuacji gdy:

a) zgodnie z treścią opinii biegłego sądowego F. Ś.:

i) Wydajność cieplna (czyli ilość ciepła jaką uzyskać z odwiertów stale) wynosi 6600 W, i zainstalowana pompa ciepła (...) mogła być użytkowana przez pobieranie z odwiertów, takiej ilości ciepła (6,6 kW) przy prawidłowym ustawieniu nastaw automatyki (ograniczeniu ilości ciepła pobieranego z odwiertów), ponieważ przy wyższym obciążeniu cieplnym odwiertów prowadziłyby to do zamrażania czynnika w odwiertach

ii) Powód nie wykonał bilansu zapotrzebowania ciepła do ogrzania budynku w którym zlecił zainstalować pompę ciepła, a to jest kryterium doboru mocy grzewczej urządzenia,

(...) Pompa ciepła nie spełnia swojej funkcji w związku z małą mocą cieplną dolnego źródła ciepła, oraz sterownika w jaki jest fabrycznie wyposażone,

iv) Uzyskiwanie wydajności cieplnej z odwiertu na wpływ na parametry uzyskiwane przy działaniu urządzenia (...), wraz ze sterownikiem (...) - PC+, zbyt mała wydajność cieplna odwiertów może doprowadzić do zamrożenia odwiertu, co mamy w tym przypadku. W tym przypadku moc cieplna odwiertu 6,6 kW, a moc ciepła (...), 3 kW, i nastąpiło zamrożenie gruntu czyli nie osiągała mocy cieplnej

znamionowej. Długość odwiertów powinna wynieść 310 m, czyli powinno być wykonane 5 odwiertów o długości 55 m a nie 4,

v) Odwierty wykonane w J. były zbyt małej długości 180 m, a nie 310 m i to miało wpływ na nieprawidłowe działanie urządzenia. Brak jest protokołu przyjęcia wykonanych odwiertów od wykonawcy przez zleceniodawcę

vi) Zgodnie z karą (...) jest to wytwornica wody lodowej mogącej pracować w układzie pompy ciepła (zainstalowane są odpowiednie zawory)

vii) Jak wynika z zeznań świadka pozwany informował powodów, iż istnieje możliwość zamrażania dolnego źródła w przypadku doboru nieprawidłowego urządzenia w związku z podaniem nieprawidłowych danych - ponadto pozwany proponował powodom inne rozwiązanie w oparciu o pompę ciepła typu powietrze - powietrze na co nie zgodzili się powodowie i nalegali na pompę ciepła gruntową.

viii) Biegły wywodzi także dodatkową tezę i wskazuje inne urządzenie które należałoby zamontować tj. (...) gdzie mamy doczynienia ze sprężarką zasilaną napięciem trójfazowym i prąd znamionowy wyniósłby 5,7 A w każdej fazie, a rozruchowy 45A lecz moc grzewcza byłaby większa o 5 kW, ale wydajność odwiertu to 6,6 kW co też nie zapewnia ogrzewania budynku;

ix) Pozwany nie miał w zakresie określonym przez strony projektu instalacji CO jak przyjął Sąd I instancji - zadaniem pozwanego było wyłącznie nabycie wybranej przez powodów pompy ciepła i połączenie dolnego i górnego źródła w kotłowni powodów na podstawie danych przekazanych przez powodów

Pozwany poinformował powodów o możliwości wadliwego wykonania dolnego i górnego źródła, niewystarczającej ilości odwiertów za co pozwany nie ponosi odpowiedzialności jednakże powodowie wskazali iż w powyższym zakresie odpowiedzialność jest po stronie powodów;

x) W aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dowodu z badań pomiaru hałasu które wskazywałyby że urządzenie podczas pracy pracuje za głośno

Zgodnie z dyrektywą unijną dotyczącą hałasu (...) oraz stosownymi rozporządzeniami i normami sanitarnymi - równoważny poziom dźwięku A przenikającego do pomieszczeń mieszkalnych od wszystkich źródeł hałasu łącznie nie powinien przekraczać poziomu 40 dB(A) w ciągu dnia (6⁰⁰ - 22⁰⁰) odniesionego do najniekorzystniejszych 8 godzin i 30 dB(A) w ciągu nocy (22⁰⁰ - 6⁰⁰) odniesionego do najniekorzystniejszej półgodziny, natomiast w kuchni i pomieszczeniach sanitarnych odpowiednio: 45 dB(A) i 35 dB(A).

Natomiast poziom dźwięku A przenikającego do pomieszczeń mieszkalnych od wyposażenia technicznego budynku oraz innych urządzeń w budynku i poza budynkiem, odpowiednio: 35 dB(A) i 25dB(A), oraz 40 dB(A),

Maksymalny poziom dźwięku A w odległości 1 m od urządzenia zainstalowanego w pomieszczeniu technicznym zlokalizowanym w budynku mieszkalnym nie może przekraczać 65 dB(A) w węźle cieplnym z pracującymi pompami oraz w przestrzeni nad dachem budynku z pracującymi wentylatorami dachowymi (dotyczy całej doby).

Co de facto potwierdza tezę pozwanego iż doszło do zamrożenia dolnego źródła. Powyższe potwierdza fakt, iż pompa ciepła jak wynika z zeznań samych powodów działała przez pewien czas a następnie nie dawała już ciepła. Powyższe potwierdza tezę biegłego sądowego F. Ś., iż inne urządzenie które należałoby zamontować tj. (...) gdzie mamy do czynienia ze sprężarką zasilaną napięciem trójfazowym i prąd znamionowy wyniósłby 5,7 A w każdej fazie, a

rozruchowy 45A lecz moc grzewcza byłaby większa o 5 kW; ale wydajność odwiertu to 6,6 kW, co również nie zapewni ogrzewania budynku, podkreślenia wymaga fakt, iż pozwany zawarł z powodami umowę montażu pompy ciepła w wykonanej już instalacji dolnego i górnego źródła i nie dawał gwarancji, iż na podstawie otrzymanych informacji powodowie otrzymają zamierzony przez powodów efekt;

naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw, z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez nazbyt dowolną ocenę materiału dowodowego w oderwaniu od zasad doświadczenia życiowego i logicznego wnioskowania polegającą na nieuprawnionym uznaniu, iż pozwany w sposób nienależyty wykonał ustną umowę zawartą pomiędzy powodem i pozwanym w sytuacji gdy:

j) Wydajność cieplna (czyli ilość ciepła jaką uzyskać z odwiertów stale) wynosi 6600 W, i zainstalowana pompa ciepła (...) mogła być użytkowana przez pobieranie z odwiertów, takiej ilości ciepła (6,6 kW) przy prawidłowym ustawieniu nastaw automatyki (ograniczeniu ilości ciepła pobieranego z odwiertów), ponieważ przy wyższym obciążeniu cieplnym odwiertów prowadziłyby to do zamarzania czynnika w odwiertach

ii) Powód nie wykonał bilansu zapotrzebowania ciepła do ogrzania budynku w którym zlecił zainstalować pompę ciepła, a to jest kryterium doboru mocy grzewczej urządzenia,

(...) Pompa ciepła nie spełnia swojej funkcji w związku z małą mocą cieplną dolnego źródła ciepła, oraz sterownika w jaki jest fabrycznie wyposażone,

iv) Uzyskiwanie wydajności cieplnej z odwiertu na wpływ na parametry uzyskiwane przy działaniu urządzenia (...), wraz ze sterownikiem (...)-PO., zbyt mała wydajność cieplna odwiertów może doprowadzić do zamrożenia odwiertu, co mamy w tym przypadku, W tym przypadku moc cieplna odwiertu 6,6 kW, a moc ciepła (...),3 kW, i następowało zamrożenie gruntu czyli nie osiągała mocy cieplnej

znamionowej. Długość odwiertów powinna wynieść 310 m, czyli powinno być wykonane 5 odwiertów o długości 55 m a nie 4,

v) Odwierty wykonane w jerzykowie były zbyt małej długości 180 m, a nie 310 m i to miało wpływ na nieprawidłowe działanie urządzenia. Brak jest protokołu przyjęcia wykonanych odwiertów od wykonawcy przez zleceniodawcę

i) Zgodnie z karą (...) jest to wytwornica wody lodowej mogącej pracować w układzie pompy ciepła (zainstalowane są odpowiednie zawory)

Jak wynika z zeznań świadka pozwany informował powodów, iż istnieje możliwość zamrażania dolnego źródła w przypadku doboru nieprawidłowego urządzenia w związku z podaniem nieprawidłowych danych - ponadto pozwany proponował powodom inne rozwiązanie w oparciu o pompę ciepła typu powietrze - powietrze na co nie zgodzili się powodowie i nalegali na pompę ciepła gruntową;

ii) Biegły wywodzi także dodatkową tezę i wskazuje inne urządzenie które należałoby zamontować tj. (...) gdzie mamy doczynienia ze sprężarką zasilaną napięciem trójfazowym i prąd znamionowy wyniósłby 5,7 A w każdej fazie, a rozruchowy 45A lecz moc grzewcza byłaby większa o 5 kW, ale wydajność odwiertu to 6,6 kW, co również nie zapewni ogrzewania budynku

(...) Pozwany nie miał w zakresie określonym przez strony projektu instalacji CO jak przyjął Sąd I instancji - zadaniem pozwanego było wyłącznie nabycie wybranej przez powodów pompy ciepła i połączenie dolnego i górnego źródła w kotłowni powodów na podstawie danych przekazanych przez powodów

iv) Pozwany poinformował powodów o możliwości wadliwego wykonania dolnego i górnego źródła, niewystarczającej ilości odwiertów za co pozwany nie ponosi odpowiedzialności jednakże powodowie wskazali iż w powyższym zakresie odpowiedzialności jest po stronie powodów,

v) W aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dowodu z badan pomiaru hałasu które wskazywałoby że urządzenie podczas pracy pracuje za głośno

Zgodnie z dyrektywą unijną dotyczącą hałasu (...) oraz stosownymi rozporządzeniami i normami sanitarnymi - równoważny poziom dźwięku A przenikającego do pomieszczeń mieszkalnych od wszystkich źródeł hałasu łącznie nie powinien przekraczać poziomu 40 dB(A) w ciągu dnia (6⁰⁰ - 2 2⁰⁰) odniesionego do najniekorzystniejszych 8 godzin i 30 dB(A) w ciągu nocy (2 2⁰⁰ - 6⁰⁰) odniesionego do najniekorzystniejszej półgodziny, natomiast w kuchni i pomieszczeniach sanitarnych odpowiednio: 45 dB(A) i 35 dB(A).

Natomiast poziom dźwięku A przenikającego do pomieszczeń mieszkalnych od wyposażenia technicznego budynku oraz innych urządzeń w budynku i poza budynkiem, odpowiednio: 35 dB(A) i 25dB(A), oraz 40 dB(A).

Maksymalny poziom dźwięku A w odległości 1 m od urządzenia zainstalowanego w pomieszczeniu technicznym zlokalizowanym w budynku mieszkalnym nie może przekraczać 65 dB(A) w węźle cieplnym z pracującymi pompami oraz w przestrzeni nad dachem budynku z pracującymi wentylatorami dachowymi (dotyczy całej doby).

Co de facto potwierdza tezę pozwanego iż doszło do zamrożenia dolnego źródła. Powyższe potwierdza fakt, że pompa ciepła jak wynika z zeznań samych powodów działała przez pewien czas a następnie nie dawała już ciepła. Powyższe potwierdza tezę biegłego sądowego F. Ś., iż inne urządzenie które należałoby zamontować tj. (...) gdzie mamy doczynienia ze sprężarką zasilaną napięciem trójfazowym i prąd znamionowy wyniósłby 5,7 A w każdej fazie, a rozruchowy 45A lecz moc grzewcza byłaby większa o 5 kW, ale wydajność odwiertu to 6,6 kW, co również nie zapewni ogrzewania budynku, podkreślenia wymaga fakt, iż pozwany zawarł z powodami umowę montażu pompy ciepła w wykonanej już instalacji dolnego i górnego źródła i nie dawał gwarancji, iż na podstawie otrzymanych informacji powodowie otrzymają zamierzony przez powodów efekt, xiii) przyjęta przez powodów szkoda nie została udowodniona (została zawyżona) - powodowie twierdzą, iż nie działa tylko urządzenie (...) w sytuacji gdy Sad I instancji wliczył w wartość szkody koszty połączenia dolnego źródła - 10.169,41 zł, elementy instalacji kotłowni - 6480,00 zł, glikol 3.720,60 zł, koszt rozdzielaczy wraz z rotometrami instalacji kotłowni 6.480,00 zł w sytuacji gdy w/w elementy i prace przyjmując teoretycznie założenia powodów można wykorzystać przy ewentualnym montażu nowego urządzenia,

naruszenie przepisów prawa procesowego art. 328 § 2 k.p.c. poprzez:

a) niewskazanie przez Sąd 1 instancji w uzasadnieniu wyroku dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej,

b) art. 286 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niepełną ocenę dowodu z opinii i uzupełniającej biegłego sądowego F. Ś. w której biegły ten wskazał, iż

i) Pompa ciepła nie spełnia swojej funkcji w związku z małą mocą cieplną dolnego źródła ciepła, oraz sterownika w jaki jest fabrycznie wyposażone,

Uzyskiwanie wydajności cieplnej z odwiertu na wpływ na parametry uzyskiwane przy działaniu urządzenia (...), wraz ze sterownikiem (...)-PC+, zbyt mała wydajność cieplna odwiertów może doprowadzić do zamrożenia odwiertu co mamy w tym przypadku. W tym przypadku moc cieplna odwiertu 6,6 kW, a moc ciepła (...),3 kW, i następowało zamrożenie gruntu czyli nie osiągała mocy cieplnej znamionowej. Długość odwiertów powinna wynieść 310 m, czyli powinno być wykonane 5 odwiertów o długości 55 m a nie 4

ii) Odwierty wykonane w J. były zbyt małej długości 180 m, a nie 310 m i to miało wpływ na nieprawidłowe działanie urządzenia. Brak jest protokołu przyjęcia wykonanych odwiertów od wykonawcy przez zleceniodawcę

(...) Zgodnie z karą (...) jest to wytwornica wody lodowej mogącej pracować w układzie pompy ciepła (zainstalowane są odpowiednie zawory) ale ze względu na głośność, wynoszącą zgodnie ze stroną 13 punkt 3.1.3. 59,5 dB co jest

znacznie wyżej niż głośność pracującego agregatu w lodówce czy lodówko-zamrażarce, której wynosi 40dB nie powinna pracować w pomieszczeniach mieszkalnych

a zatem wskazał wpływ wadliwości wykonania dolnego źródła na prawidłową pracę przedmiotowej pompy ciepła, co nie daje podstaw po pierwsze do oddalenia powództwa ewentualnie do przyjęcia, że powodowie przyczynili się do powstania szkody.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o :

I. zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu przed Sądem I i II instancji,

a, gdyby Sąd Apelacyjny w Poznaniu nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżanego orzeczenia, wnoszę o:

II. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja okazała się tylko w nieznaczej części uzasadniona, jedynie co do wysokości poniesionej przez powodów szkody.

W pierwszej kolejności należało rozważyć , czy zasadny był zarzut naruszenia art. 471 k.c. w z w. z art. 637 k.c. w zw. z art. 65 ust. 2 k.c. w z w. z art. 734 k.c. w zw. z art. 750 k.c. poprzez błędne przyjęcie iż pomiędzy stronami została zawarta umowa o dzieło w sytuacji gdy przedmiot umowy nie został w żadne sposób skonkretyzowany, pozwany miał wyłącznie za zadanie nabycie określonej przez strony pompy ciepła oraz jej montażu. Z akt wynika , że pozwany określając siebie w ofercie jako sprzedawca złożył powodom ofertę nr. (...) /c w której wymienił szereg materiałów służących do instalacji pompy ciepła , rodzaj pompy oraz określił wartość robót jakie miał wykonać tj. usługę montażu wentylacji oraz pompy ciepła wraz z dostawą urządzeń oraz uruchomieniem i usługę podłączenia dolnego źródła ciepła. (k. 18-19 akt).

Niespornym było , że w momencie kiedy pozwany przystępował do pracy wykonane zostały już przez osobę trzecią instalacje zewnętrzne jak i wewnętrzne , wykonane był również odwierty – dolne źródło było wykonane .

Zgodnie z art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Obowiązkiem strony przyjmującej zamówienie jest wykonanie umówionego dzieła zgodnie z treścią zawartej umowy, czy to w formie pisemnej, czy ustnej, zgodnie z posiadaną wiedzą i doświadczeniem oraz zgodnie z posiadanymi umiejętnościami. Przy wykonywaniu umowy o dzieło wykonujący obowiązany jest zachować należytą staranność. Rezultat jego pracy stanowi wytworzenie dzieła o cechach indywidualizowanych, nieistniejącego w takiej postaci przed rozpoczęciem wykonywania umowy.

Pozwany zawarł z powodem Z. T. pisemną umowę jedynie w zakresie systemu wentylacji, zaś prace nad zainstalowaniem pompy ciepła objęte były jedynie ustnym porozumieniem z powodem B. T., zawartym na podstawie oferty cenowej zaakceptowanej przez obydwu powodów.

Nie ulega więc wątpliwości , że oferta która została przesłana powodom powinna być zakwalifikowana jako umowa o dzieło którego rezultatem miało być wykonanie wentylacji oraz podłączenie i uruchomienie pompy ciepła. Przy czym materiał w tym rodzaj pompy miał dostarczyć pozwany. W przepisach regulujących stosowanie umowy o dzieło nie jest wprost określone, kto odpowiedzialny jest za dostarczenie materiałów, jednakże każdorazowo ustawa łączy skutek prawny w zależności od tego, kto materiałów dostarcza.

Z praktyki obrotu gospodarczego wynika zasada, że przyjmujący zamówienie, jako profesjonalista, powinien posiadać wszystkie niezbędne do wykonania dzieła umiejętności, doświadczenie, ale i materiały. Ustawodawca pozostawił

stronom swobodę ustalenia, na kim ciąży obowiązek dostarczenia materiałów do wykonania dzieła. Jednakże wprowadzono regulację, która wychodzi naprzeciw sytuacjom sprzecznym z dotychczasową zasadą.

Wprowadzono w tym zakresie z jednej strony ochronę interesu zamawiającego, z drugiej uporządkowano zagadnienie umownych modyfikacji umowy o dzieło.

Nawet jednak gdyby materiał dostarczał zamawiający to po stronie przyjmującego zamówienie leży obowiązek oceny, czy dostarczone materiały są odpowiednie do prawidłowego wykonania dzieła.

Prace zostały wykonane na przełomie marca /kwietnia 2013 r .

Pierwszy okres grzewczy przypadł na zimę (...) i wówczas stwierdzono nieprawidłowości. – reklamacja została złożona 15.10 2013 r , następnie doszło do przeglądu w dniu 29.10.2013 r dalej pompa nie działa prawidłowo – monitory do pozwanego pozostawały bez odbioru Wówczas zwrócili się powodowie do dystrybutora na(...) urządzenia podłączonego i zlecili specjaliście zbadanie urządzenia – wady grudzień 2013 r W styczniu 2014 r reklamacja do pozwanego który co do zasady nie uznał zarzutów reklamacyjnych.

Roszczenie powodowie oparli na art. 471 k.c. podnosząc , że szkodą jest to wszystko co zapłacili tj. zakupu pompy ciepła (39.754,26 zł) oraz z tytułu poniesienia kosztów instalacji tego urządzenia (9.774,00 zł), podłączenia dolnego źródła (10.169,41 zł), elementów instalacyjnych kotłowni (6.480,00 zł), glikolu (3.720,60 zł), kosztów rozdzielaczy wraz z rotametrami do wymiennika gruntowego (3.279,96 zł).

Przed przystąpieniem do pracy pozwany nie dysponował dokładnymi danymi dotyczącymi odwiertów , nie przedłożono mu bowiem projektu geologicznego . Opierał się wyłącznie na twierdzeniach powodów w tej kwestii.

Według opinii biegłego A. P. (k. 97 i nast.) – pompa zainstalowana przez pozwanego nie spełnia wymogów do zaspokajania potrzeb ludzi na cele socjalno-bytowe (k. 100)

R ównież drugi powołany biegły dr. inż. F. Ś. (k. 263 i nast.) : stwierdził , że pompa nie spełnia wymogów z uwagi na małą moc cieplną dolnego źródła ciepła oraz sterownika w jaki jest fabrycznie wyposażona. Ponadto wskazał , że pompa zainstalowana nie spełnia wszystkich obowiązujących warunków technicznych jakie powinny spełniać pompy ciepła zainstalowane w domach mieszkalnych. Pompa ciepła wraz ze sterownikiem (...) też nie spełniała funkcji grzewczej ponieważ odwierty posiadały zbyt małą wydajność cieplną .

W świetle powyższego prawidłowe są ustalenia Sądu Okręgowego , że pozwany zainstalował w nieruchomości powodów pompę ciepła która nie spełniała funkcji grzewczej i obowiązujących warunków technicznych jakie powinny spełniać pompy ciepła zainstalowane w domach mieszkalnych.

Pozwany natomiast jako profesjonalista powinien przed przystąpieniem do realizacji umowy ustalić wszystkie istotne dla zainstalowania pompy parametry . Pozwany oparł się natomiast jedynie na oświadczeniach powodów którzy jako laicy co oczywiste nie byli osobami które mogły w sposób jednoznaczny przesądzić o prawidłowości odwiertów , ich długości , głębokości czy ich ilości . Pozwany nie dysponował tymi wszystkimi danymi , a mimo to podjął się wykonania umowy. Stąd to pozwany jako profesjonalista ponosi wszelkie konsekwencje związane z tym , że umowa została wadliwie wykonana.

Zgodnie z art. 471 k.c dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Nie budzi wątpliwości , że szkoda jaką ponieśli powodowie to koszty związane nie tylko z zakupem i zainstalowaniem pompy ale również koszty związane z zainstalowaniem i zakupem wszystkich elementów niezbędnych do jej zainstalowania. Należy bowiem w tym zakresie dać wiarę powodom , że zmieniając pompę na inną zmuszeni byli do

wymiany również wszystkich elementów niezbędnych do jej zainstalowania z uwagi na kompatybilność tych urządzeń . Doświadczenie życiowe wskazuje bowiem na to , że każdy producent posiada własne parametry , przekroje i materiały.

Sąd Apelacyjny nie uwzględnił jedynie w tej szkodzie kosztów wymiennika gruntowego wraz z rotametrami ponieważ powodowie przyznali , że ta część nie była wymieniana oraz kosztów wymiany glikolu albowiem , nie było jednoznacznie wykazane by wymiana glikolu była związana z wadliwie zainstalowaną pompą .

W konsekwencji Sąd Apelacyjny umniejszył odszkodowanie o te dwie pozycje i w ostateczności uznał , że na szkodę składają się koszty zakupu pompy (39.754,26 zł) , instalacji pompy (9.774,00 zł) podłączenie dolnego źródła (10.169,42 zł) oraz elementów instalacyjnych kotłowni(6.480,00 zł).

Wysokość powyższego odszkodowania została ustalona na podstawie opinii biegłego sądowego powołanego w sprawie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386§ 1 k.p.c. oraz art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie I i II wyroku.

Z uwagi na to , że powodowie ulegli tylko w nieznacznej części co do swojego żądania Sąd Apelacyjny na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. oraz § 2 pkt.6 w zw. z § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015 poz. 1800) kosztami postępowania apelacyjnego obciążył w całości pozwanego.

Ryszard Marchwicki Krzysztof Józefowicz Piotr Górecki

--	--	--